N:o 15. Redaktör och utgifvare: FRANS J. HUSS. Expedition: Klara V. Kyrkog. 19. Stockholm den 1 Oktober 1885. Pris: Helt år 6 kr. Halft år 4 kr. Lösn:r 30 öre. Annonspris 20 öre petitrad. Årg. 5.

Konsonans och dissonans.

Harmonisk studie af *A. L.*

1. Inledning.

Konsonans och dissonans, »samljud och särljud», äro de båda hufvudbegreppen i harmonieläran, de äro musikens positiva och negativa elektricitet, de äro detsamma som ljus och skugga i en målning, detsamma som frid och strid i både lifvets och literaturens dramer. Med möjligheten att mer eller mindre tillfredsställande förklara dessa hufvudbegrepp står och faller hela den musikaliska vetenskapen, så framt densamma vill vara en verklig vetenskap, d. v. s. rationel, och icke blott — hvad den allt för länge varit — ett konglomerat af konventionelt godtyckliga dogmer.

Jag har redan, i en studie öfver qvintförbudet, haft tillfälle visa, i huru hög grad vår gängse positiva harmonilära ännu genomsyras af medeltidsdogmer, ungefärligen lika fjerran från den närvarande lefvande kompositionen och dess innerst ledande principer, som den bibliska skapelsehistorien är fjerran från den moderna naturvetenskapens upptäckter. I sjelfva verket spelar den vanliga empiriska kompositionsläran i våra dagar nästan samma bedröfliga rol som den dogmatiska teologien och latinstudiet, nämligen att vara en traditionel form, som ej längre motsvarar sin uppgift, ett skal utan lifskraftig kärna. Vi skola få nya bevis derpå genom att betrakta våra båda framställda begrepp i ljuset af den allra nyaste harmoniska spekulationens resultat, hvarmed vi äfven skola söka att för första gången gifva svenske läsare en aning om denna forskning, lika enkel till sin metod som storartad till sina vyer, och äfven i sina djerfvaste hypoteser, såsom den af somliga omfattade angående mollslägtets polariska motsats mot dur, alltid intressant om också omtvistad. För den teoretiska grundläggningen följer jag hufvudsakligen O. Hostinskys lika klara som skarpsinniga »Lehre von den musikalischen klängen», för den praktiska tillämpningen dess utom äfven, jemte egna rön, inkast och slutsatser, H. Riemanns skrifter, särskildt hans »Neue methode der harmonielehre» och »Neue schule der melodik», hvarmed han, »ein genie der methode» såsom han af en tysk granskare kallats, säkerligen gifvit uppslaget till en fullständig reform af hela kompositionsundervisningen. Dess för innan blott en kortfattad historisk inledning!

* * *

Skilnaden mellan konsonans och dissonans har af ålder varit mycket relativ. För grekerna gälde endast oktav, qvint och qvart (jemte deras oktavfördubblingar) såsom konsonanser, hvaremot tersen och sexten räknades som dissonerande. Grekerna voro icke vana vid samtidigt ljudande toner, deras öra lärde icke att uppfatta dessas exakta förhållanden. Pythagoras missräknade sig på den stora tersens svängningstal, då han uppnätte densamma med två stora heltoner, i st. f. en stor och en liten helton, hvarigenom hans ters blef ett s. k. syntoniskt komma ($^{80}/_{81}$) större, än den naturliga tersen. Fördomen mot tersen och sexten qvarstod under medeltiden; den förra fick först af Franco, den senare af Glarean värdighet af konsonans, hvaremot qvarten af Glarean räknades bland dissonanserna och i sjelfva verket så behandlades af de gamle kontrapunktisterne, hvilka deremot icke räknade för rof att stämpla ett så afgjordt dissonerande ackord, som sextackordet *dfh* till en konsonans! Kirnberger hade senare åtminstone den konseqvensen, att utsträcka detta äfven till ackordets omvändning, den förminskade treklangen.

Emellertid kan man naturligen icke vänta någon riktig bestämmelse på nämda begrepp inom den absolut kontrapunktiska musiken, för hvilken hvarje harmoni ej var annat än den rent tillfälliga produkten af flere melodiers samtidiga sammanträffande i vissa punkter. Först när det harmoniska erkännes såsom det egentligen konstitutiva i musiken, kan en riktig definition vinnas på harmoniens hufvudelement; men som detta erkännande först skett i allra senaste tider (att fullständigt grunda äfven läran om kontrapunkten på harmonisk basis har först Riemann genomfört), så ha ej häller förr än nu några verkligt vetenskapligt giltiga definitioner framkommit. Gottfried Weber kriticerar skarpt de på hans tid gällande. Han dräper den vilseledande öfversättningen af konsonans med »välklang» och dissonans med »missklang» (»übelklang») genom den riktiga anmärkningen: »som bekant klinga de s. k. missklangerna i den harmoniska väfnaden förträffligt väl.» Detta hindrar icke Schillings lexikon att ännu sedermera idisla: »dissonanz ist ein übel.» Dehn vet ej annat att säga, än att konsonans väcker ro, dissonans längtan efter ro, och ungefär samma tema varieras äfven af Richter, Weitzmann o. a. Om nu än häri visserligen ligger någonting riktigt, så är det dock blott en formaldefinition; man får icke derigenom alls veta *hvad* konsonansen och dissonansen äro för något. Detta steg uttogs af Hauptmann, som riktigt bestämde dissonansen såsom en särklang (»Auseinanderklingen»), en tvåfald af klanger, ehuru hans abstrakta ståndpunkt gjorde att han ej fattade saken på naturenligt sätt (så t. ex. uppdelar han septimackordet *hdfa* i de två klangerna *hdf* och *dfa*; men *hdf* är ju ingen naturlig klang, utan sjelf en dissonans!)

Så blef det omsider allt mera tydligt, att problemet ej kunde lösas utan naturvetenskapens hjelp. Försök dertill hade nog förut gjorts, ja redan i den egentligen harmoniska vetenskapens början med Rameau, hvilken grundade sin teori på de naturliga harmoniska öfvertonerna och derigenom äfven ofta kom sanningen närmare än sina efterföljare (t. ex. i fråga om ackordet *facd*, hvilket så uppställdt, med *f* till grundton, af R. alldeles riktigt kallades »l'accord de la sixte ajoutée», men af senare harmonilärare alldeles oriktigt gjordes till ett omvändt septimackord med *d* till egentlig grundton). Tartini drog äfven in de s. k. »kombinationsto-

nerna» i sina förklaringar, och försök har till och med gjorts i förra århundradet att grunda dissonansen på »sväfningarnas» inverkan.

Först i närvarande sekel fingo emellertid dessa akustiska förklaringar en fast medelpunkt uti Helmholtz' epokgörande arbete »Die lehre von den tonempfindungen». Helmholtz ställer sig här på rent fysisk grund, och detta är på en gång styrkan och svagheten i hans arbete; det förra emedan det var nödvändigt att en gång odeladt från den rent sinliga sidan undersöka och konstatera de akustiska och fysiologiska tonfenomenen, det senare emedan en sådan ståndpunkt visserligen icke *ensam* räcker till att förklara tonkonsten, hvari ju ingå ej blott fysiska utan äfven psykiska och estetiska element. Men dessa senare element få icke stå i strid med de förra, de måste tvärt om på det innerligaste *sammanhänga* med dem, och insigten härom är den stora vinsten af Helmholtz' naturvetenskapliga insats, den ock alla senare harmonilärare, som bidragit till vetenskapens framsteg, gjort sig till godo, äfven der de opponerat sig mot Helmholtz. Bland dessa uppträdde först v. Oettingen, som förkastade Helmholtz' teori om dissonansens beroende på sväfningar, och i stället återupptog Hauptmanns om att dissonansen är flerhet af klanger, samt dess utom uppställde sin lära om mollslägtet såsom durslägtets polariska motsats, i det mollklangen skulle bero på harmoniska undertoner, uppradande sig nedåt i alldeles samma ordning som durklangens harmoniska öfvertoner uppåt, sålunda att från c^1 bildas f-mollklangen genom undertonerna $c\ F\ C\ Ass_1$ etc. nedåt i samma intervall och ordning, som c-durklangen uppåt genom öfvertonerna $c^2\ g^2\ c^3\ e^3$ o. s. v. Denna lära, förut antydd af Zarlino, Tartini, Goethe och Hauptmann, har i all skärpa förfäktats af Riemann, som t. o. m. velat påstå, att dessa undertoner verkligen klinga med, ej blott subjektivt i örat utan äfven objektivt i det ljudande instrumentet, ett påstående, som emellertid motsagts af Helmholtz och äfven väckt betänkligheter hos Hostinsky, hvilken — som mig synes med rätta — tror att undertonerna äro alldeles obehöfliga för att förklara harmoniens problem, hvartill öfvertonerna äro tillräckliga, hvarförutom undertonsteorien lider af det betänkliga felet att icke ega stöd i den praktiska kompositionen.

Efter denna flyktiga öfversigt torde vi nu vara mogna för att nästa gång gå Hostinskys bok närmare in på lifvet.

Ingen kyrka, ingen trosbekännelse har varit i stånd att från hvarandra skilja tonkonstens vänner, så att de för hvarandra tillslutit sina tempel. — — Ingen ålder, intet kön, intet stånd och intet förhållande är utestängdt från musikens vänliga gunstbetygelser. HORSTIG.

Om violinens strängar.

(Forts.)

Den af tarmarne öfverblifna muskelmembranen vaskas nu i ett särskildt arbetsrum i djupa skålar af sandsten med först mycket svaga, sedermera allt starkare alkaliska lösningar. Dessa lösningar beredas medelst en blandning af god pottaska och askan af grumset efter pressade drufvor; de svagaste hafva en halt af 2 grader Baumé, de starkaste 20 grader. I dessa lösningar ligga tarmarne inalles 6 till 7 dagar, och vid hvarje ombyte af vätskan, hvilket sker ungefär 20 gånger, företages en vaskning på följande sätt: arbetaren har på pekfingret en kautschuksring och på tummen en fingerborg af koppar; mellan båda drager han nu tarmarne på så sätt, att det som ännu qvarsitter af de inre och yttre tarmmembranerna borttages.

Sedan denna process är slut sorteras tarmarne efter sin hvita färg, längd och hållbarhet. De sorterade tarmarne klyfvas derefter med en knif och läggas i passande kärl, så att den enes finare ända ligger intill den andres gröfre. Då nemligen tarmen är tjock och bred i den ena ändan, men tunn och smal i den andra, så skulle man utan detta förfarande vid spinningen erhålla olika tjocka strängar, hvilka lätt gå af och gifva en dålig ton.

De ännu fuktiga tarmarne spännas nu med stift på en ram, hvarpå de erhålla den första spinningen. Derefter insättas de med tarmar fullsatta ramarne i en svafvelkammare, der de få vara två till åtta dagar, alltefter som de på dem spända strängarne äro finare eller gröfre. Under tiden tagas ramarne då och då ur svafvelrummet och utsättas någon tid för fria luften men ej för regn. Innan strängarne åter införas i svafvelrummet, fuktas de hvarje gång med en våt svamp och snos ännu en gång.

På denna behandling följer den sista rensningen. De uppspända strängarne fuktas med en alkalisk lösning och filas omkring 50 gånger med snören af hår. Förr utfördes denna operation med handen, i det arbetaren filade tarmen med en af häst-tagel förfärdigad handske, eller också på så sätt, att man lindade ett tagelsnöre om strängarne och förde snöret hårdt fram och tillbaka på dem. Savaresse har ersatt detta förfarande med en mekanisk apparat. Ramen, hvarpå strängarne äro fästade, lägges på en genom en ångmaskin rörlig vagn, hvilken meddelar en liten apparat, som har två med tageldynor besatta spjelar, en rörelse fram och tillbaka. Mellan dessa öfver hvarandra och med skrufvar vid hvarandra fästade slanar gå strängarne och glättas så af maskinens gång. Två arbetare, hvilka stå en vid hvardera ändan af ramen, vaska strängarne med en fuktad svamp.

Torra poleras de sedermera på samma sätt medels glaspulver, som man ströt på kautschuksdynor. Derpå öfverdrager man dem med ett lager af olivolja, torkar dem fullkomligt och skär dem i stycken af lämplig längd. Sedan man hunnit så långt, öfverlemnas de åt arbeterskor, hvilka rulla och binda dem tillsamman och slutligen lägga dem i paketer.

Savaresse lemnar ganska många sorters violinqvinter, allt efter tarmens tjocklek bestående af 4, 5 eller 6 trådar, hvarje tråd bestående af hälften af en klufven tarm. Altar bestå af 3 till 4 hela men mycket fina trådar, tenoren af 6 till 7 trådar. Till guitarren väljer man finare strängar än till violinen. Violoncellsträngarne erfordra ända till 10 hela trådar. Harpsträngar hafva ända till 22. Af kontrabasens strängar har den finaste 40, den dernäst 85 trådar. Hos italienska strängar bestå violinqvinterna af tre tunna lammtarmar.

Hvad beträffar spinningen eller tvinnandet af strängar, så betjenar man sig dervid af ett vanligt spinnhjul af ungefär tre fots genomsnitt. Man måste vid spinningen ganska sorgfälligt iakttaga, att strängen blir noga cylindrisk, och derför ständigt fara med fingrarne öfver strängen fram och tillbaka, för att genast kunna få bort uppkommande ojemnheter. Det är föröfrigt allmänt brukligt att icke på en gång spinna strängen utan låta den genomgå två, tre till fyra tvinningar. Att insvafla strängen är äfven ganska brukligt. Slutligen låter man strängarne torka i fria luften. Om strängen lyckats och är färdig, bör den, om man håller den 4 till 5 tum från ändarne, icke böjas af sin egen tyngd. Såsom material till öfverspunna strängar användes antingen ren silfvertråd eller försilfrad koppartråd. Den rena silfvertråden användes till de finaste violin-g-strängarne. De tarmsträngar som skola öfverspinnas antingen svaflas eller oljas och fästas med ena ändan vid haken på spinnhjulet, med den andra vid en vridbar hake, vid hvilken är fästad ett öfver en rulle lagdt snöre med en tyngd uti för spänningen. En arbetare vrider nu hjulet och derigenom strängen, hvilken å sin sida sätter den andra haken i rörelse, så att strängen på så sätt ledigt löper om sin axel och inga ojemnheter uppkomma. En annan arbetare fäster den till öfverspinningen afsedda tråden vid den ena ändan på strängen, låter den venstra handen glida på den och utjemnar med den högra den öfverspunna tråden på erforderligt sätt.

En god sträng måste bilda en fullkomligt homogen cylinder utan valkar eller knutar. Den måste vara genomskinlig och vid uppstämningen ej ändra färg och genomskinlighet och om den spännes, till den nästan är färdig att gå af, återgå till sin ursprungliga längd, då spänningen upphör. En god sträng, som spännes till dess den går af, gör detta plötsligt såsom en stålsträng, utan att förut gifva efter.

Efter ett tyskt arbete om violinen öfv. af *Z.*

Allvarsamt är lifvet, men konsten bör vara glad. SCHILLER.

Dyra sångare.

Återöppnandet af Paristeatrarna — skrifver Albert Wolff i »Le Figaro» — illustreras denna gång på ett kostligt sätt genom en skrifvelse från tenoren Masini, hvilken epistel är ett verkligt mästerstycke. Denne italienare har begärt en småsak af 10,000 francs pr afton för att sjunga på Pariseroperan, alltså 200,000 frcs för 20 föreställningar. Emellertid förklarade han att han skulle för sin vän Pandolfinis skull nöja sig med $^3/_4$ af den summa han fordrat, och vi kunna lyckönska oss till att han icke utom honoraret äfven begärt hederslegionens kommendörskors.

Funnes nu hos oss en direktör, som vore dum och enfaldig nog att betala en tenor 500 stycken louisdorer för aftonen, så vore den senare i sin goda rätt att taga emot dem, men till våra teatrars ära vare sagdt, att ingen af dem intill denna dag är styrd af någon kretin af denna kaliber. Vi få sålunda afstå från nöjet att höra herr Masini, och denna olycka är af så ringa betydenhet, att den i och för sig ej voro värd att nämnas, om den ej tydligt betecknade orsaken till den lyriska teaterns förfall ej blott i Frankrike utan i hela Europa. Våra dagars sedvana har åt dessa herrar i sammetsrock, hvilka slunga ett högt Ciss öfver rampen, förskaffat en så gynsam ställning, att blotta penningfrågan helt naken och utan några fraser ställer sig emellan konstnären och direktören. En af dem båda måste duka under.

Andra tider, andra seder, må så vara! Men sedan 20 år tillbaka hafva vi af konstnärsstoltheten hos vissa »stjernor» dragit vinst på det sätt, att genom deras stegrade anspråk våra teaterföretag äro allvarsamt hotade.

Alla äro visserligen ej behäftade med en sådan storhetsgalenskap så att de begära 500 louisdorer för aftonen. Vi äga, gudilof, äfven verkliga konstnärer bland dem som tillhöra våra scener och hvilka tjena den teaters intressen, som de tillhöra, samt räkna för en ära att kreera en ny rol på en Pariserscen och tillhöra ett konstnärssamfund, som Paris har att tacka för sitt rykte. Men om denne verklige konstnär ännu finnes ibland oss, så försvinner han dock mer och mer. »Stjernan» efter nyaste mönstret lindar sig omkring konstfrågan som snöret kring snurran. Tenoren har blifvit en finansinrättning; han har en president i förvaltningsrådet, sin Barnum, som leder agiotaget och redigerar kursnotan. Det höga Ciss tillhör den mestbjudande. Lika godt för »stjernan» hvad publik han har. Hvad rör det honom om han applåderas af den bästa societén i Paris och på en scen med stora och berömda minnen? Betalar någon obscur förstadsteater högre honorar — lefve den! Att blifva bedömd af Pariserkritiken har för »stjernan» intet högre värde än tre spalters reklam i »Journal de Montevideo.» För honom förtjenar vår Pariseropera mindre uppmärksamhet än Grand-Theatre i San Francisco, emedan prisen på platserna äro högre der och direktören på platsen kan betala honom mer än vår. Om en ny Mozart kom till verlden skulle en sådan »konstnär» inte vilja ge ut ett femfrancsstycke för äran att sjunga en rol, skapad af ett sådant snille. Den berömdaste komponist förtjenar på sin höjd 1000 frcs tantième på en afton, och »stjernan», som endast har godheten att sjunga en rol i hans opera, begär tiodubbelt derför! Till dessa 10,000 frcs komma än ytterligare 10,000 frcs för första sångerskan och 5000 för herrar och damer af lägre grad, och om det fortgår på det viset skall direktören snart bringa det hän till en dagskostnad af 50,000 frcs, och publiken får gå på teatern i badkostym, i simbyxor, emedan den måste sälja sina kläder för att betala en loge eller en parkettstol. Alltså konstens förfall, de sanna konstnärernas försvinnande, den lyriska teaterns sammanstörtande, bankrutt för direktörerna och öfver hela denna allmänna olycka den triumferande tenoren, tillbedd af oss såsom den gyllene kalfvens efterträdare!

Det grämer mig sannerligen att dessa tenorer behandla oss såsom publiken i San Francisco eller Havanna. Att en plantagegare, som håller på att dö af ledsnad och som ej har någon annan förströelse än att genompiska sina negrar, betalar 100 frcs för en parkettplats, när en »stjerna» nedlåter sig att sjunga i närheten af hans plantage, det begriper jag: en siphon med seltersvatten är värd 20 frcs för ökenvandraren, som är nära att förgås af törst; men att man föreskrifver sådana vilkor för oss, som med en smula god vilja lätt kunna afstå från sådant folk, det öfverstiger dock gränserna för det tillåtliga. Vi äro, gudskelof, ej så fattiga på sångare och talanger: »Paris vaut toujours une messe», som på Henrik IV:s tid. Parisarnes bifall har ännu sitt värde, och ännu ha vi ej sjunkit så djupt, att en vansinnig stjerna — une etoile en délire — kan föreskrifva för oss lika löjliga vilkor som för Cubanerna.

Pretentionerna hos dessa herrar och damer, som kalla sig sångens »stjernor», hafva antagit sådana dimensioner, att man nödvändigt måste reducera dessa till anspråkslösare mått om våra lyriska scener och operahus skola kunna hålla sig uppe. Endast en tenorkrach kan rädda oss från teaterns sammanstörtande och den lyriska konstens ruin. Med dessa herrar duger det ej att leka, de stå så högt i pris, att ju mer vi löpa efter dem, dess mindre utsigter ha vi att få höra en opera, om vi ej vilja ruinera oss för flera månader. Ett pris af trettio frcs för en fåtölj vid en främmande »stjernas» gästspel måste med nödvändighet leda till reklamation af våra inhemska konstnärer, som lyckligtvis ännu ej vägra att sjunga för i medeltal 16 frcs fåtöljen. Att en tenor vågar begära 10,000 frcs pr afton för att göra oss den äran att visa sig ett par timmar på en scen, som illustrerats af en Nourrit, Duprez, Roger och Faure, en Marie Falcon eller Rosina Stoltz, det bevisar att denne tenor anser oss för landtbor, som aldrig hört någonting ordentligt.

Skulden till denna sakernas ställning ligger vida mer på publikens sida än på »stjernans». Det gifves ej mer någon egentlig Pariserpublik som är stolt öfver vår konst, intagen i sina konstnärer, förtjust öfver ett verk, öm och omtänksam för sin lyriska teater, från hvilken så många operor gått ut i verlden. Om de dyra tenorerna räkna för intet äran att behaga Paris, så erinra vi derom, att Paris allena skänker det sanna ryktet. Krauss hade redan en god ställning i Wien innan hon kom till oss; hennes berömdhet daterar sig från Paris. Paris har gjort Patti berömd, då hon räknade 20 år, och från oss har den näktergalen sedan flugit ut i verlden. »Aidas» uppförande i Paris var en af Verdis största aftnar, och till och med Rich. Wagner har under alla förgudningar mot slutet af sin lefnad känt en stor glädje öfver att hans »Lohengrin» vunnit bifall på konserter i Paris.

Endast herrar tenorer och andra »stjernor» synas alldeles ha förgätit att det existerar ett Paris, som kontant betalar genom renommée det nöje en sångare bereder det.

Godt! låtom oss betala tenoren! Ge honom 5, 10, 20, 100 tusen frcs för en afton, låt oss betala 100 frcs platsen och låt oss betrakta föreställningen såsom en sport, en modesak. Men, för himlens skull, må han dessutom icke begära af oss något erkännande! Inga sex framropningar efter hvarje akt, inga kransar, inga blommor. Om ingen hand rör sig, så torde sångaren, som endast sjunger för pengar, inse sitt läge, och andra skola i honom hafva ett exempel. Åtminstone skall man ej kunna säga att Parisarne äro så enfaldiga, som man i konstnärskretsarne tyckes anse dem vara.

Sångaren Meissner har den elaka vanan att ofta med flit darra på rösten. Detta har jag aldrig kunnat gilla. Denna darrning är vedervärdig och ett sångsätt som strider rakt mot naturen. Menniskorösten darrar redan i sig sjelf, men icke till högre grad, än att det är skönt. Så är röstens natur. Man härmar henne äfven icke endast på blåsinstrumenter, utan äfven på violer, ja till och med på klavéret. Men så snart gränsen öfverträdes, är darrningen icke vidare skön, emedan den då blir naturvidrig.

MOZART.

Anton Rubinstein, hvilken såsom alla äkta konstnärer beror af den tillfälliga själsstämningen, har emellanåt produktionsaftnar, när åtskilligt icke går som det borde. Efter en sådan konsert, då hans spel tycktes honom falskt och ofullkomligt, sade han gyckande öfver sig sjelf: »Med de noter som jag i dag tappat under pianot kunde en annan pianist gifva en hel konsert.»

FÖLJETONG.

Sonate du diable.

Vid stranden af den sköna Bacchinglione, som genomflyter den lilla staden Padua, satt i början af förra århundradet en tarfligt klädd ung man och stirrade drömmande i floden. Solens sista strålar öfvergöto böljorna med ett glittrande sken och förgylde kupolen på den midtemot på andra stranden belägna kyrkan, från hvars inre tonade en chör, blandad med orgelns brusande ljud! Ju mera solen sänkte sig, desto saktare tycktes sången klinga och desto längre ned sjönk den unge mannens hufvud, tills han slutligen, ännu långt efter det musiken hade tystnat, satt orörlig och mera lik en staty än en menniska. På en gång förde han handen under sitt skärp och framdrog en halfvissnad blomma, den han en lång stund ömt betraktade och med lidelsefull häftighet kysste. Derpå förföll han i samma begrundande ställning som förut.

— Guiseppe!

Vid detta ljud for drömmaren upp och vände sig hastigt om.

— Ah, det är ni, furst T***?

— Just jag, som ni ser, och åter har jag den oturen att öfverraska er i era grubblerier. Ni har blifvit mycket melankolisk, min vän. Diavolo, jag slår vad att era tankar voro hos den der näpna blomsterflickan, der borta, ni vet; hon är en rigtig satunge, icke sant?

— Ni misstar er, furst Giovanni . . .

— Bah, jaha naturligtvis, naturligtvis. — Men, jag vill inte längre tala om edra förhållanden, jag har minsann allvarligare saker att tänka på. Hör på, signore, ni undervisar ju i den ädla fäktkonsten?

— Till er tjenst, marchese.

— Ser ni, jag har råkat i en högst obehaglig affär. I osterian på andra sidan bron kom jag händelsevis i tvist med en viss Don Luigi, spanjor; striden blef het, han lät undfalla sig förolämpande uttryck, min heder fordrade att jag utmanade honom. Nåväl: visserligen förstår jag att sköta min värja, men den der utlänningen lär vara en rigtig öfverdängare, och en lektion kunde inte skada. Men saken skyndar, och om ni nu genast hade tid . . .

— Jag står naturligtvis till er tjenst.

Härpå begåfvo sig de begge männen till ett oansenligt hus och till ett litet rum deruti, hvars väggar voro behängda med sablar, pistoler och andra vapen. På en hylla stodo uppstaplade en mängd böcker i synnerhet i juridik, hvilket visade att innehafvaren af detta rum hade studerat. En gammal Cremonesare hängde midt på väggen, omgifven af porträtter af utmärkta kompositörer och virtuoser.

Fattande hvar sin florett ställde sig fäktmästaren och hans lärjunge i position. Men det befans att den sednare hade föga att lära. I ett obevakadt ögonblick gaf han sin motståndare en kraftig stöt i veka lifvet, hvarvid en gulnad ros föll ur dennes bälte ned på golfvet.

Innan fäktmästaren hunnit bemäktiga sig densamma, hade marchesen kastat sig öfver den, och nu vände han sina ögon, blixtrande af vrede, mot den bleknande Guiseppe.

— Hvad vill detta säga? Min systers ros? Signor, förklara er!

Guiseppe, som nu hemtat sig, svarade lugnt:

— Förklara mig? Jag har intet att förklara. Sådana blommor finnas fullt hos den der blomsterflickan, om hvilken ers nåd sjelf nyss behagade skämta.

— Ni misstar er, denna ros är af ett ganska sällsynt slag, och har en påfallande likhet med den Marietta bar i går afton. Dock vill jag icke dömma utan säkrare bevis. Men om jag skulle erhålla sådana, så torde det vara rådligast för den simple fäktmästaren, att så fort som möjligt afbryta sina förbindelser med det T***ska furstehuset, eller ock har han att vänta en fruktansvärd hämnd.

Härvid kastade han floretten i golfvet, kramade rosen mellan fingrarne och gick hastigt ut.

Guiseppe, som i början, darrande af raseri, hade gjort en rörelse liksom för att stöta ned den stolte marchesen, satte nu händerna för ansigtet och utropade med af smärta dämpad röst:

— O, Marietta!

I den gamle Leopoldo da T***s (fadren till den förutnämde Giovanni) praktfulla salonger rörde sig en lysande skara af Paduas förnämsta adel. Under tusentals ljuslågors bländande sken böljade en massa menniskor af begge könen i de mest utsökta och lysande drägter. Juveler blixtrade, klädningar frasade, uniformer blänkte, man trodde sig försatt i ett féeslott.

Från all denna ståt och glädje hade den sköna Marietta dragit sig undan till en af dessa fönsternischer, hvilka fordom bildade nästan sjelfständiga, små rum. Af de förgråtna ögonen och en stark blekhet kunde man se att någonting hade häftigt upprört henne. Brodren hade visat henne rosen, och då han genom hennes rörelse blifvit öfvertygad om sanningen af hvad han förmodat, hade han utfarit i förbannelser mot både henne och hennes älskare.

Denne sednare brukade ofta blifva inbjuden till de furstliga festerna, ingalunda under samma kategori som de öfriga gästerna, utan blott för att förnöja sällskapet med sitt utmärkta violinspel. På den tiden voro nemligen de högsta italienska familjerna i allmänhet ytterst musikaliska och deras fester voro brännpunkter för nästan allt musik-lif inom Italien. Dessa furstliga hus hade vanligen egna teatrar, der ett slags föreställningar, liknande nutidens operor, uppfördes. Härvid utvecklades en nästan otrolig prakt och artistisk fulländning i dekorationer och sceniska anordningar. En sådan föreställning skulle denna afton gifvas i marchesens palats.

Tillintetgjord utaf sorg satt Marietta stirrande ut genom den immiga rutan, då hon plötsligt spratt till vid ljudet af ett par sandkorn, som sakta slogo mot fönstret. Tyst och försigtigt öppnade hon detta, då hon erhöll en vink från sin utanför stående älskare, samt en liten sten, omlindad med papper, hvilken han skickligt inkastade. Marietta sände en slängkyss ut på gatan, stängde fönstret och uppvecklade papperet.

Bäfvande af rörelse läste hon:

»Outsägligt älskade Marietta! Det första du bör göra är att öfverväga, om din kärlek är stark nog att våga allt. Om så är, väntar jag dig kl. $^1/_2$ 12 utanför porten. Vi fara till kyrkan och låta viga oss och sedan fly vi, lika godt hvart. Allt är i ordning. Gud skall beskydda oss. Evigt din

Guiseppe.»

Knappt hade hon läst detta, förrän hon hörde att man talade om henne i rummet, och hennes broder lyfte upp gardinen och bad henne komma ut, emedan representationen skulle börja. Man intog sina platser, ridån gick upp och en tafla ur den Grekiska mythologien upprullade småningom sina väldiga proportioner för de häpnande åskådarnes blickar. Det var mythen om Jason och Medea, som behandlades. Man såg de odödlige gudarne uppträda i sin gudaglans och blanda sig i de dödligas öden. Man såg hela den rosenskimrande Olympen, der gudarne sutto och spisade ambrosia och drucko nektar. Man såg styckets hjelte, huru han utförde de väldigaste bedrifter, slogs med gräsliga vidunder och huru han lyckades eröfra det vidtberömda gyllene skinnet. Man såg huru han upptändes af kärlek till Medea och huru han lyckades fly med henne. Man upprördes vid hennes grymheter, då hon mördade sin broder och kokade sin farbrors lemmar i en kittel. Man ryste slutligen af fasa öfver den rysliga hämnd hon tog på sin älskare för hans otrohet, då han förälskade sig i en annan. Hon skickar sin rival en klädning, doppad i gift, hvaraf denne småningom förtäres. Jason, utom sig af denna grymhet, vill döda den rasande Medea, men hon försvinner, bortförd af drakar, och han står ensam, förtviflad, klagande vid sin älskades lik.

Ridån föll och ett stormande bifallsjubel utbröt. Men midt under handklappningarne, bravoropen och bifallet hördes en röst utropa: »Hvar är Marietta?»

Ropet upprepades och snart hördes öfverallt:

— Marietta! Marietta! Hvar är signorinan?

Man sökte, man ropade, man frågade hvarandra, man undrade, man sökte omigen. Förgäfves.

Marietta var försvunnen.

I den lilla staden Assisi ligger ett gammalt minoriterkloster, dystert, ruskigt och mörkt, såsom ett dylikt gömställe för lefvande begrafna egnar och anstår. Svarta pinier skugga dess ogästvänliga murar och blicka föraktligt ned på varelserna derinne,

som af ett missledt religionsnit tvungit sig sjelfva att i förtid skilja sig från verlden.

Det var en kulen och regnig Decemberqväll, några månader efter ofvan berättade händelser, då en genomblöt vandrare ringde utanför den låghvälfda klosterporten. Klockans skära toner hade redan för en god stund förklingat, innan en gammal man i torftig drägt beqvämade sig att öppna och med vresig röst frågade:

— Hvem der?

— Det är jag, onkel, släpp in mig, för Guds skull!

Den gamle (hvilken vi få presentera såsom klostrets klockare) gjorde stora ögon.

— Hvad i all verlden — Guiseppe! — Hvad vill du? Jag vågar icke släppa in dig.

— Ni måste, onkel! Mitt lif hänger på ett hår. Jag är förföljd.

Utan vidare omständigheter sköt den ruskige vandraren undan sin onkel och trängde in genom dörren. Klockaren såg sig tvungen att, ehuru motvilligt, föra honom till sitt rum. Här stängde han dörren försigtigt och började förhöra sin objudne gäst. Denne, som uppgifven af trötthet hade nedsjunkit på en stol, berättade med långa afbrott sin historia:

— Jag är förföljd, säger jag. Mitt lif är hotadt . . . De äro icke en half mil härifrån . . . Men jag öfverlistade dem — De vildjuren! — Ack, Marietta, arma Marietta! . . .

Han satt tyst en stund.

— Jag älskade en flicka i Padua, en flicka af förnäm börd. Jag gifte mig med henne i hemlighet, och lyckades dölja mig för en tid. Men en gång hade jag varit ute i ett ärende (jag gick endast i de aflägsnaste delarne af staden), jag hade varit ute länge och kom sent hem. Vid min port såg jag en person, som tycktes vänta på mig. Han betraktade mig skarpt och aflägsnade sig genast. Jag undrade öfver detta och gick in för att fråga min hustru, om den misstänkte hade varit der inne. Men Gud! — min hustru var borta. Jag sökte och sökte förgäfves. Hon var försvunnen. — Jag begrep nu allt. Man hade fått reda på min bostad, man hade frånröfvat mig min maka, och man skulle snart komma och äfven föra bort mig . . . Hvarthän? Kanske till döden. Jag beslöt att fly. Det var också hög tid. Ty i detsamma såg jag fyra karlar i kappor komma tågande mot min port. Att undkomma genom den var omöjligt. Jag kastade mig ut genom ett fönster åt gården och flydde genom en bakport åt en annan gata. — Jag har icke hvilat förr än jag kom hit. En gång såg jag mina förföljare vid en krökning af vägen. Jag tror ej att de fingo sigte på mig. Jag sprang in i skogen, tog en omväg, och nu är jag här. Ni måste gömma mig här, såvida ni inte vill se mig sönderslitas framför edra fönster.

— Nå så — i den heliga Jungfruns namn — jag måste väl då — sade den hederlige klockaren, darrande i alla lemmar — men hvad skola munkarna säga, jag kan icke dölja dig för dem . . . — — Men hvad har du der?

En skatt, en dyrbar vän, det enda jag tog med ifrån mitt hem.

Härvid framtog han en liten violin, som han burit gömd under kappan.

Klockaren tycktes få en idé.

— Ah, du spelar viol, då måste du biträda mig i min tjenst här i klostret . . . Jag skall tala vid pater Ludovici att du får spela under gudstjensten. På det vilkoret kanske du får stanna qvar.

— Tack, min gamle, hederlige onkel — utropade Guiseppe med förtjusning. Jag skall taga kåpan, om de vilja. I verlden har jag ändå icke mera någon fröjd att vänta.

— — — — — — — — — — —

Guiseppe fann sig väl i klostret i sin anställning som violinist vid kyrkokapellet.

I sorgen öfver den dyra förlust han lidit, kastade han sig med passionerad ifver i armarna på sin konst, och öfvade sig oförtrutet på sin kära violin. Han kunde sitta långt in på nätterna med sin älskling i famnen, spelande och komponerande, ända till dess armen sjönk af trötthet och han somnade der han satt.

Så förflöt en lång tid.

En afton satt han fantiserande på en sonat, som han höll på att författa. Men hans sånggudinna var honom icke huld den gången. Det ville icke lyckas att få några vackra musikaliska tankar. Trött och ledsen häröfver lät han stråken falla, sänkte hufvudet samt föll i en djup sömn.

(Forts.)

Gounod och fru Weldon. Gounod blef som bekant, för en tid sedan dömd att betala en bötessumma af 250,000 frcs till den intriganta fru Georgina Weldon, (ehuru han ej lär ha utbetalt denna summa). Utom obehaget för denna process har ett nytt sådant tillskyndats honom af engelsmännen. Då han med anledning af ofvannämda process med fru Weldon ej ville infinna sig i Birmingham vid musikfesten och anföra sitt oratorium, underrättade honom festens impressario, att han hade att betala en skadeersättning af 30,000 frcs för sitt uteblifvande.

För att hämnas på de elaka sönerna och döttrarna af Albion för deras trakasserier, har Gounod af en bekant författare i Paris beställt en parodisk libretto »Satania», som han genast efter mottagandet skall sätta i musik. Den sataniska hjeltinnan skall vara en lätt igenkänlig karrikatyr.

Mistrs Weldon, som blifvit dömd till 6 månaders fängelsestraff för injurier mot Rivière, kommer emellertid, sedan hon utstått detta straff, att begifva sig till Paris och fordra räkenskap af Gounod, Albert Wolff, som skrifvit om henne i »Gaulois», och Rochefort, som förnärmat henne i sin »Lanterne». Den energiska, alltid stridsfärdiga qvinnan, skall säkert bereda dessa 3 herrar åskilliga svårigheter; vilja och förmåga härtill fattas henne ej.

Beriktigande.

Då vid nedskrifvandet af den i senaste numret införda biografien öfver herr Theodor Björksten vi icke voro i tillfälle att af hr Björksten sjelf, som då ännu ej var i Stockholm, inhemta några upplysningar, så hafva, oaktadt vi för denna biografi anlitat den bästa källa, som här kunde stå oss till buds, ett par oriktigheter influtit i nämda artikel, hvilken vi härmed på begäran rätta. Dessa oriktigheter äro emellertid, såsom man ser, af ringa betydelse och röra Kristina Nilssons första bekantskap med sin unge landsman. Uppgiften om hennes efterfrågan om honom i svenska legationen säges alltså, enligt hvad oss nu meddelats, icke hafva egt rum och formerandet af bekantskapen mellan vår ryktbara landsmaninna och hr Björksten förmedlades genom bokhandlare K. Nilsson i Paris, hvilken var i Stockholm samtidigt med Kristina Nilsson vid kronprinsparets förmälningshögtid härstädes. Hr B., som då påträffade bokh. N., yttrade sin önskan att blifva presenterad för vår svenska diva, hvilken önskan till henne frambars af hr N., som sedan å hennes vägnar underrättade hr B. att hon gerna mottog hans besök, och detta blef inledningen till bekantskapen dem emellan.

Vår pristäflan

har endast framkallat 5 täflingskompositioner:

1) *Åtta stycken för piano;* motto: »In der Kunst ist kein anderes Steigen möglich als über die Schultern seines Nächstens.» (Lobe).
2) *Sex smärre tonstycken;* motto: Ars longa vita brevis.
3) *Minnesblad, 6 Pianostycken;* motto: Tentare licet.
4) *2 Pianostycken;* motto: »Dumtaxat» (Virgilius.)
5) *2 Pianostycken;* motto: »Hvar morgon vill jag sjunga dig, Natur», (Nicander).

Af dessa stycken, bland hvilka n:o 1) ansetts bäst, har prisdomarena, direktör Ludvig Ohlson, pianisten Rich. Andersson och doktor Adolf Lindgren, icke ansett något förtjent af pris. — Red. ser sig derför nödsakad att utsätta

En ny Pristäflan

med samma vilkor som förut och får uppmana våra komponister till deltagande i densamma. För att prishäftet skall kunna utkomma i år bör resultatet kunna tillkännagifvas i tidningen för 1 Nov., hvarföre täflingskompositionerna böra inlemnas **senast den 28 Oktober** till **Svensk Musiktidnings Expedition,** Klara Vestra Kyrkogata 19, 2 tr. upp, eller i **N:o 8 Gustaf Adolfs torg** hos A. d'Aubigné.

De inlemnade täflingskompositionerna kunna få återhemtas i N:o 8 Gustaf Adolfs torg hos A. d'Aubigné eller anmälas till återsändning af Svensk Musiktidnings Expedition.

Från Scenen och Konsertsalen.

		Sept.	
Stora Teat.		16.	Gounod: Romeo och Julia (Frk. Ek).
»	»	18.	Boito: Mefistofeles.
»	»	21.	Adam: Konung för en dag (Nemea: Frk. Andersson).
»	»	23,27,30.	Verdi: Trubaduren (Leonora, Azucena: Frkn. Grabow, Wellander).
»	»	24.	Adam: Konung för en dag (Nemea: Frk. Strandberg).
»	»	25.	Mozart: Trollflöjten (Papageno: Herr J. Ortengrens debut) 275 ggn.
»	»	28.	Gounod: Faust (Margareta: Frk. Olga Berghi).
Nya	»	19, 24.	Planquette: Cornevilles klockor.
»	»	25,26,28.	Offenbach: Fortunios Visa.
»	»	29, 30.	» » »
Djurg.-	»	15,16,18.	Millöcker: Gasparone.
»	»	21,24,26.	» »
»	»	28, 29.	» »
»	»	17, 19.	Offenbach: Tjufskyttarne.
»	»	25, 27.	» »
»	»	22, 30.	Hervé: Lilla Helgonet. (125 ggn. $^{30}/_{9}$).
Musik. Akad.		19.	Kristina Nilssons konserter med bitr. af Hrr Theodor Björksten och Adolphe Fischer.
»	»	21, 23.	dito dito.
Östermalmskyrk.		29.	Kristina Nilssons matiné.

Vår musikverlds tankar och intresse har under sista hälften af månaden nästan uteslutande fästats vid

Kristina Nilsson-konserterna.

Efter att hafva gifvit ett par konserter i Göteborg, den sista af dessa en kyrkokonsert d. 16:e i domkyrkan, och der, liksom förut i Norge, ehuru väl ännu hjertligare, emottagits och hyllats med hänförelse och jubel samt tillika med Hr Björksten sjungit för allmänheten i det fria, anlände Kristina Nilsson till hufvudstaden den 17 Sept. med aftontåget, helsad af en otalig folkmassa, hvaraf en stor del följde hennes vagn till Grand hotel, der hon under vistelsen här haft sin bostad.

Till att närmare beskrifva alla de ovationer, hvilka den berömda konstnärinnan, vår afhållna landsmaninna denna gång varit föremål för i sitt hemland, tillåter ej utrymmet i denna tidning; öfverflödigt skulle det också vara, då de dagliga tidningarne så omständligt redogjort härför.

Den första af Nilsson-konserterna, vid hvilka tenorsångaren Theodor Björksten och den framstående violoncellisten Adolphe Fischer biträdde jemte herr Strakosch och Fexer såsom ackompagnatörer, egde rum d. 19 Sept. i kgl. Musikal. Akademien, naturligtvis inför full salong. Konserten inleddes af herr Fischer, som, då allas tankar endast rörde sig omkring aftonens diva, gick miste om den applådhelsning, hvarmed en konserterande artist vanligen såsom artighetsbetygelse helsas vid sitt första framträdande; nästa nummer utfördes af herr Björksten — och så framträdde öfver den af åhörarne tätt besatta estraden Kristina Nilsson, strålande af diamanter, men ännu mer strålande af den glädje och vänlighet, hvarmed hon besvarade de entusiastiska hyllningarne af en publik, som hon kände mottog henne med varma hjertan icke blott såsom den firade konstnärinnan, utan äfven såsom den ädla, fosterlandsälskande landsmaninnan.

Hennes större nummer vid denna konsert voro Elsas stora scen ur »Lohengrin», juvelarian ur »Faust» och »Miscrere» ur Trubaduren tillsammans med herr Björksten. Man erfor genast att Kristina Nilssons röst ännu bibehåller den styrka, den jemnhet och det behag som gör den så hänförande, och då härtill kommer den finhet och snillrikhet i uppfattning och föredrag, som är så utmärkande hos henne, kan man lätt finna hur välgrundadt hennes fortfarande verldsrykte som sångerska är. Scenen är dock hennes rätta fält. Hon visar detta äfven som konsertsångerska, ty föredragandet af hennes arier på konsertestraden är en dramatisk föreställning, som endast kan hafva sitt berättigande, då en konstnärinna med sitt föredrag så rycker publiken med sig, att denna glömmer konsertestraden och tycker sig förflyttad till teatersalongen vid njutningen af en så dramatisk musik. Vi måste afstå från att närmare analysera det mästerliga utförandet af hennes nummer för aftonen med alla deras storartade pointer och fina dramatiska skiftningar. I duetten ur Trubaduren sekunderades hon förträffligt af Hr Björksten som i de solostycken han föredrog: aria ur Trollflöjten, Biondina af Gounod, den lilla neapolitanska folkvisan »Ohe mamma» m. fl. ådagalade att hans sympatiska, något veka stämma blifvit utbildad på ett sätt som ger hans föredrag en konstnärlig prägel. Hr Fischer, som är född 1850 i Brüssel och gjort sina studier derstädes, är en renommerad artist, som eger stor färdighet på sitt instrument och spelar med vacker ton. Såsom kompositör visade han sig mindre till sin fördel på första konserten än på den andra, då han lät höra en sin tarantella, hvilken gjorde ganska godt intryck.

Andra konsertens glansnummer var Kristina Nilssons föredrag af Beethovens stora konsertaria »Ah Perfido», som återgafs med storslaget mästerskap. Äfven med Bachs Pingstaria beredde hon publiken en stor konstnjutning och herr Fischer skötte förträffligt violoncellackompagnementet till detta i sin enkla skönhet anslående tonstycke. Herr Björksten sjöng denna afton en romans ur Gounods melodirika opera »Mireille» och »La donna e mobile» (extra nummer på första konserten) ur Rigoletto, i hvilket senare stycke han väckte mycket bifall och som han tycks sjunga con amore. På denna och följande konsert föredrog herr Fischer några transkriptioner, såsom sådane mindre lyckade för hans instrumeni; hans föredrag af Schuberts moment musical skedde i ett alltför jägtadt tempo. Violoncellitteraturen synes oss rik nog att lemna en så framstående konstnär medel till undvikande af de vanskliga transkriptionerna. Uti Semeriamisarian, som utgjorde Kristina Nilssons första nummer å tredje konserten, hade hon tillfälle att visa hela sin eminenta sångvirtuositet och lemna ännu ett bevis på den mångsidighet hon vid detta sitt konserterande mer än förut ådagalagt. Likväl syntes det oss som hon vid detta nummer ej var fullt så väl disponerad, som å föregående konserterna. På ett glänsande sätt utförde hon dock sedan med herr Björksten duetten ur »Traviata» och likaledes misererueduetten ur »Troubaduren», som af de båda artisterna återgafs till tack för publikens stormande bifall. De mindre saker af Grieg, hvilka utgjorde slutet af tredje konsertens program, ådagalade den stora sångerskans mästerskap äfven i romansstilen. Bland de extra nummer som på hvarje konsert framkallades af de förtjusta åhörarne förekommo arian ur »Mignon» (Känner du detta land) samt Schuberts »Ständchen» och dessa utgjordes vidare af den muntra »Kullavisan», »Fjorton år tror jag visst att jag var» m. m.

Af herr Björkstens konsertnummer framhålla vi derjemte »Andenken» af Beethoven och hans extranummer A. F. Lindblads »Nattväktarsång», denna karakteristiska lilla bit, som förekommer i det sånghäfte denne, om vi rätt minnas, tillegnade Mendelssohn-Bartholdy.

Att blomsteroffer i form af lyror, kransar och buketter vid hvarje konsert nedlades för vår divas fötter är en naturlig sak.

Efter hvarje konsertqväll hade Kristina Nilsson vänligheten att sjunga ett par folkvisor från sin balkong å hotellet för den till trängsel der utanför samlade folkmassan. Den hemska tilldragelsen efter tredje konserten, då många menniskor under trängseln tillsatte lifvet, är för väl känd att här behöfva vidare omnämnas. Till förmån för dem, som blefvo lidande genom olyckshändelsen gafs af fru Nilsson den 29 dennes en matiné i Östermalmskyrkan, säkerligen under dessa förhållanden den sista konserten vid detta hennes besök i vår hufvudstad.

Å stora teatern gasterade i Tisdags en ung italiensk sångerska Olga Berghi såsom Margareta i Faust. Vi kunna nu endast nämna om denna debut, att den unga sångerskan gjorde ett behagligt intryck genom en mjuk och vacker ehuru, ej stor röst och genom behagligt spel.

Från in- och utlandet.

Musikaliska akademien hade den 17 dennes sammanträde för tillsättande af extra och biträdande lärare för den kommande terminen, och blefvo dessa de samma som under den föregående.

Om teaterskolans flyttning läses i Post- och Inrikes-Tidningar af $^{24}/_{9}$ följande:

K. teaterdirektionen har på andragna skäl föreslagit musikaliska akademien, att k. teatrarnes elevskola finge under vissa vilkor öfverflyttas till musik-konservato-

rium. I betraktande dels af de i teaterdirektionens skrifvelse anförda skäl, dels ock af den stora fördel för konservatoriets sångelever, som skulla blifva en följd af den ifrågasatta anordningen, har musikaliska akademien ansett sig böra tillmötesgå teaterdirektionens förslag samt hos k. m:t hemstält att k. m:t måtte förklara den omständighet, att reglementet för musikkonservatoriet den 8 december 1881 ej förutsatt undervisning i andra än de till ett fullständigt högre musikläroverk hörande ämnen, icke utgöra hinder för musikaliska akademien att i samband med konservatoriet upprätta en teaterskola. Kontraktet härom har följande bestämmelser.

I *teaterskolan* meddelas undervisning för utbildande af konstnärer både för *operan* och *talscenen*. I *operaklassen* undervisas i *sång, scenisk framställning* och *rollstudium*. I *talscensklassen* undervisas i *uttal* och *deklamation, scenisk framställning, rollstudium, svenska språket* (jemte verslära samt grunddragen af den dramatiska litteraturens historia) samt *främmande språk*. I båda skolornas klasser förekomma öfningar i gymnastik, dans och plastik. Teaterskolans elever äro förpligtade att sedan läroverksstyrelsen i samråd med teaterdirektionen förklarat dem mogna att debutera, under närmast följande 2 år vid de k. teatrarne mottaga anställning, om teaterdirektionen så önskar, mot en aflöning vid sångscenen af 1,200 kr. för det första året och 1,500 kr. för det andra året, samt vid talscenen mot en aflöning af 1,050 kr. om året. Antager elev anställning vid eller uppträder å annan teater under nämda tid utan teaterdirektionens medgifvande, skall han till k. teaterns kassa erlägga ett skadestånd af 5,000 kr. Teaterskolan är ställd under inseende af läroverksstyrelsen och direktören för konservatoriet. Akademien kan åt någon af teaterskolans lärare eller annan sakkunnig person uppdraga att jemte direktören för konservatoriet utöfva närmare tillsyn öfver teaterskolan, och eger denne att såsom ledamot af läroverksstyrelsen deltaga i afgörandet af frågor, som röra teaterskolan. Läroverksstyrelsen antager lärare vid teaterskolan för de lektioner, hvilka erfordras utöfver den undervisning, som meddelas af konservatoriets lärare. Till bestridande af omkostnaderna för teaterskolan lemnar k. teaterdirektionen ett årligt bidrag af 5,500 kr., hvaraf ena hälften utgår den 1 februari och den andra hälften den 1 oktober hvarje år. Första utbetalningen sker den 1 oktober 1885.

Detta kontrakt har, som vi förut omnämt, gillats af k. m:t med undantag af att det vite, som skall erläggas af elev, som bryter mot de här ofvan anförda förpligtelser nu ej må bestämmas högre än till 2,000 kr.

—•—

Filharmoniska sällskapet började i måndags sin verksamhet för det nya arbetsåret 1885—1886 med inöfning af Rheinbergers ballad »Hafsfrun» för blandad kör med pianoforte. Sällskapets första konsert är ämnad att gifvas i slutet af november, och programmet kommer att upptaga, utom ofvan nämda ballad, körer a capella af Moritz Hauptmann, »Årsbilder» för soli och fruntimmerskörer med pianoforte-ackompagnement à quatre mains af N. W. Gade, manskörer af Schumann samt de två första körerna ur Johannes Brahms' verldsberömda komposition »Ein deutsches Requiem». Sällskapet gifver in alles tre konserter under arbetsåret.

—•—

Sällskapet för svenska qvartettsångens befrämjande har med utsättande af tre pris, ett å 150 kr., ett å 75 kr. och ett å 50 kr., innevarande år anordnat en täfling för flerstämmiga kompositioner för mansröster. Under täflingstiden hafva från 19 kompositörer inkommit 59 tonsättningar, hvilka aflemnats till bedömande af prisnämnden, bestående af landshöfdingen Gunnar Wennerberg samt direktörerna F. A. Frieberg och I. E. Hedenblad.

—•—

Fröken *Sigrid Arnoldson* har tagit engagement vid det italienska operasällskap, som snart skall börja sina föreställningar på Krolls teater i Berlin.

—•—

6,000 fortepianon ha tillverkats vid herr J. G. Malmsjös pianofabrik i Göteborg, hvilken fabrik, som är den förnämsta i sitt slag i Sverige, varit i verksamhet sedan år 1844. Till de flesta utställningar i in- och utlandet hafva fabrikens alster skickats och öfverallt blifvit prisbelönta. Herr Malmsjös stora flyglar hafva, efter hvad vi hört, god afsättning i England.

—•—

Vid C. H. Billbergs pianofabrik i Göteborg, skrifves det från denna stad, har nyligen blifvit färdigt ett piano af i flera delar märklig konstruktion. I stället för den vanliga pianopedalen, hvarmed klaviaturen flyttas, så att en af de strängar hvarje hammare anslår icke träffas af denne, har sedan ett par år begagnats i stället en list, som vid trampning på ena pedalen nedfäller hela hammarraden, så att den får betydligt kortare »vandring», d. v. s. kommer mycket närmare strängarna och derigenom anslår dessa mindre hårdt. I frågavarande instrument, ett pianino har äfven denna dämningsapparat. Dock häruti ligger ej det nya hos detta instrument. Tonen kan äfven på annat sätt försvagas, nämligen genom en »knäpedal» och ännu mer genom en »registerknapp», i hvilket senare fall den blir knappast hörbar, så att man aldrig löper fara att plåga sina grannar med ett dylikt instrument.

En annan egendomlighet hos detta är att de s. k. sjelfljudande och vibrationssträngarne, d. v. s. de delar af strängarne, som ej gifva den egentliga tonen och som förut brukat dämmas med filt eller dylikt, här fritt deltaga i resonansen och derigenom gifva särskildt instrumentets diskant en ovanlig klangfull och sjungande ton.

Det goda instrumentet är, säger Göteb. Posten efter anvisningar af herr Billberg, som för närvarande vistas i Amerika för att studera pianofabrikationen derstädes, konstrueradt af Billberg'ska pianofabrikens verkmästare herr C. A. Björnsson.

Ett piano af dylik konstruktion med frånkopplings- och pianissimomekanism, genom hvilket instrumentet kan göras alldeles stumt, har i sommar varit utställdt på landtbruksmötets i Sköfde expedition. Det är förfärdigadt af herr S. Andersson här i Stockholm, hvilken fabrikant derigenom får af Smålandsposten benämningen af »en menskligheten välgörare.»

Af utländska fabrikat i den vägen kunna vi nämna »Apollo»-pianofabrikens i Dresden (Oscar Laffert), hvilka äro försedda med både »Schall-Zug» för tonens förstärkande och »Stummer-Zug», hvarigenom tonen göres knapt hörbar.

—•—

Minne af Ludvig Norman. Från Gefle skrifves i Norrlands-Posten: Till sångsällskapet Concordia härstädes har öfverlemnats, enligt uppdrag af dess hedersledamot framlidne förste hofkapellmästaren Ludvig Normans sterbhus, genom musikhandlaren Julius Bagge i Stockholm originalmanuskriptet, försedd med hr Ludvig Normans egenhändiga tillegnan, till fem sånger för blandad kör — den bortgångne mästarens sista arbete — såsom en tacksamhetsgärd för det mottagande hofkapellmästaren Norman af sällskapet rönte hösten 1884 vid sitt besök härstädes. Texten till sångerna är författad af Ernst Björck och Fjalar (C. L. Östergren). Manuskriptet är redan tryckt (i Leipzig) och utkommer inom kort på Julius Bagges förlag.

—•—

Svenska teatern i Helsingfors kommer under instundande spelår att hafva följande personal: fruarna Agardh, Boström, Bruno, Saltzenstein, Wasenius och Åhman; fröknarna Grönberg, Lindberg, Nyman, Reis, Silfverblad, Strömberg, Wennerqvist och Wessler; herrar Agardh, Arppe, Berlin, Brander, Bruno, Dahlström, Franck, Hedin, von Holten, Malmström, Paulsson, Riego, Saltzenstein, Siljander och Wilhelmsson; hr O. Malmgren qvarstår fortfarande som regissör och hr Hallberg som sufflör.

—•—

Paris. Tenoren Duc har med god framgång debuterat som Arnold i Tell å stora operan. Hans röst lär vara af äkta tenorklang, frisk, kraftig och omfångsrik.

— Carvalho, »Opera comiques direktör kommer vid början af vintersäsongen att gifva Wagners »Lohengrin», dock ej om aftnarna utan på s. k. matinéer för att ej synas gynna den tyska musiken på den franskas bekostnad. Redan 1868, då han var direktör för Th. lyrique, afslöt han öfverenskommelse med Wagner om rätten att uppföra dennes opera i Paris. Wagners enka har nu förnyat denna tillåtelse.

— Marie Van Zandt är under vintern engagerad i Moskwa för 12 kon-

serter och 12 uppträdande i operor mot ett honorar af 5000 frcs för afton. Derefter ämnar hon, enligt hvad »Le Figaro» berättar, göra en konserttourné genom Skandinavien.

Wien. Hofoperan har åter upptagit Boieldieus intagande opera »Johan af Paris», som först gafs 1812 och senast i nya operahuset 1876.

Prag. Den 19 sept. gafs i nationalteatern Massenets »Manon» för första gången här. Fru Minnie Hauk utförde titelrolen på franska.

Dödsfall.

Bitter, K. H., f. d. statsminister, författare till musikbiografier och kritiker, † $^{13}/_{9}$ 73 år gammal. Hans biografiska verk öfver Joh. Seb. Bach och dennes söner äro mest bekanta.

Kiel, Friedrich, bekant komponist, f. $^{7}/_{10}$ 1821 i Puderbach vid Siegel, † i Berlin $^{14}/_{9}$. K. flyttade 1842 till Berlin och studerade till 1844 kontrapunkt hos Dehn. Från 1850 daterar sig hans kompositionsverksamhet, hvari han visar ett ovanligt herravälde öfver de kontrapunktiska formerna. Af hans kompositioner äro mest bekanta oratoriet »Christus», en »Missa solennis», två »Requiem» (hvaraf ett gifvet af Stockholms musikförening). Kiel blef 1870 lärare i komposition vid den nya musikhögskolan i Berlin och bar från 1868 titel af Professor.

Wagner-Devrient, Augusta, fordom berömd dramatisk sångerska, † i Berlin, 81 år gammal.

Zarembski, Jules, pianist och komponist, lärare vid konservatoriet i Brüssel, † i Schitomir i Ryssland under ett besök derstädes hos sina föräldrar. Han var endast 34 år gammal.

ELEGANTA PERMAR
till
Svensk Musiktidning
kunna erhållas i Pappershandeln N:o 8 Gustaf Adolfs torg äfvensom, efter reqvisition, hos hrr bok- och musikhandlare. **Pris 2 kronor.**

Svensk Musiktidning 1884,
elegant bunden,
kan reqvireras hos Redaktionen eller på ofvannämda ställen. **Pris 8 kronor.**

Organist-Elever!
I undertecknads Organistskola
33 Grytgjutaregatan 33
meddelas grundlig undervisning uti **orgelspelning, orgelverkets kännedom** och **behandling** samt i **musikens teori.**
Priset är: **2 kr.** pr timme. För minst **10** förköpsbiljetter lemnas **20** % rabatt.
Terminsackord ännu billigare.
Stockholm i September 1885.
L. NILSON,
Orgellärare.

Obs.! Billigt annonspris Obs.!
i
SVENSK MUSIKTIDNING.
Hrr **Musik- och Instrumenthandlare, Musiklärare** m. fl. hafva en påtaglig fördel af annonsering i denna facktidning som, i olikhet med dagliga tidningar, gömmes och ligger framme på salongsbordet.
Betydlig rabatt lemnas vid upprepad annonsering.
OBS.! **Annonser** om **lektioner** få **lärare och lärarinnor** införda mot **50 öre** pr månad (2 N:r) för 2 rader (namn, läroämne och adress), **75 öre** pr månad för 3 rader. Annonserna böra senast den 12:te och 26:te i hvarje månad inlemnas jemte afgift till Redaktionen eller i Pappershandeln 8 Gustaf Adolfs torg.

Pappershandel
är öppnad af undertecknad
i
N:o 8 Gustaf Adolfs Torg N:o 8
(f. d. Huss & Beers Musikhandel).
Alex. d'Aubigné.

Prenumerantsamlare,
som till tidningens expedition härstädes insända liqvid för minst 5 exemplar, få räkna sig till godo **10 % provision** eller 1 ex. af tidningen; för 10 exempl. och deröfver lemnas **20** % provision.

Prenumeration å Svensk Musiktidning mottages i Hr Alex. d'Aubignés pappershandel Gust. Adolfs torg 8.

HERRAR BOKHANDLARE
i landsorten
som ännu ej redovisat för Svensk Musiktidning 1884, torde ofördröjligen lemna redovisning och liqvid till
Svensk Musiktidnings Expedition, Stockholm.

Oscar Lejdström,
Sånglärare.
Kongl. Myntet.

Pianolektioner
gifvas af van lärarinna. Stor omsorg egnas elevens tekniska och musikaliska utbildning.
Vidare i **d'Aubignés Musik- och Pappershandel Gustaf Adolfs torg 8.**

Richard Andersson,
emottager elever i pianospelning.
Brunnsgatan N:o 28, 2 tr.

Wendela Andersson
meddelar fortfarande sångundervisning åt qvinliga elever efter Isidor Dannströms metod.
Anmälningar emottagas emellan kl. 10—11 f. m.
Adress: **Sturegatan N:o 36.**

Ännu ett par elever i
Pianospelning
kunna mottagas af undertecknad.
Adress: Klara Vestra Kyrkogata 19, 2 tr. upp.
Anmälning kl. 9—10 f. m.
F. Huss.

OBS.! Svensk Musiktidnings Expeditions- och Redaktionslokal är hädanefter Klara Vestra Kyrkogata 19, 2 tr. upp.

INNEHÅLL: Konsonans och dissonans. — Om violinens strängar (forts.) — Dyra sångare. — Följetong: Sonate du diable. — Beriktigande. — Vår pristäflan. — Från Scenen och Konsertsalen. — Från in- och utlandet. — Dödsfall. — Annonser.

STOCKHOLM, TRYCKT I CENTRAL-TRYCKERIET, 1885.